

Dokument nr. 8:61

(2003-2004)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene Øystein Hedstrøm
og Lodve Solholm

Forslag fra stortingsrepresentantene Øystein Hedstrøm og Lodve Solholm om etablering av et nytt landsdekkende såkornfond som bygger på en fond-til-fond-modell

Til Stortinget

BAKGRUNN

Erfaringene siden såkornordningen ble etablert i 1998 viser at dette er et viktig virkemiddel for gründerbedrifter. Modellen bygger på samarbeid mellom staten og private, der statens rolle er å gi en risikoavlastning for å få private kompetente eiere til å investere i en tidligere fase enn de ellers ville gjort. Formålet er å sikre at nye kunnskapsbedrifter får bedre muligheter til å finansiere den første utviklingsfasen frem til bedriftene er i stand til å skaffe finansiering på det ordinære kapitalmarkedet.

Den største og viktigste såkornaktøren er START-fondet i Oslo, som ble etablert i 1998 som et landsdekkende såkornfond. START-fondet hadde fra starten en samlet kapitalbase på 320 mill. kroner, hvorav staten bidro med 160 mill. kroner i ansvarlig lån og private investorer med 120 mill. kroner i ansvarlig lån og 40 mill. kroner i aksjekapital. START-fondet er nå fullinvestert og kan ikke investere i nye prosjekter før det kommer opp et nytt såkornfond. Det samme gjelder de fleste av de fem regionale fondene. Det er derfor nødvendig å etablere en ny såkornordning.

Stortinget vedtok riktignok en ny såkornordning høsten 2003. Dette er imidlertid en rent distriktsbasert ordning, noe som innebærer at store deler av landet står uten såkornmidler. Det haster dermed med å få opp en landsekkende såkornordning som også inkluderer universitetene og de viktigste kunnskaps-

miljøene. Erfaringsmessig er mer enn 50 pst. av porteføljebedriftene i såkornfond basert på forskningsresultater.

Videre er det nødvendig å få opp en ordning som er god nok til at det er interessant for de private investorene å benytte ordningen. Erfaringene fra såkornordningen viser at det har tatt lengre tid og krevd mer kapital enn forutsatt før bedriftene blir modne til å stå på egne ben. Det betyr at den nå gjeldende ordningen må forbedres dersom det skal bli mulig å tiltrekke nødvendig privat kapital. Hensynet til ESA-regelverket innebærer at disse endringene må tilpasses ordninger som allerede eksisterer i EU.

Forslag til modell

En ny såkornmodell må så langt som mulig bygge på prinsippene i etablerte ordninger. Samtidig må det tas hensyn til erfaringene fra såkornordningen slik den har fungert. De viktigste erfaringene er følgende:

- Investeringer i såkornfasen har vist seg enda mer risikofylt enn det som var forutsatt da såkornordningen ble etablert. For å få med privat kapital i fortsettelsen må statens risikoavlastning styrkes - slik det også har skjedd innen EU.
- Det enkelte fond må ha finansiell styrke til å følge opp sine investeringer. Det kan ta opptil 10-15 år fra det investeres i et såkornprosjekt, til at det er økonomisk riktig å selge seg ut av prosjektet. Investorenes vurdering er at 300 mill. kroner bør bære et minimumsbeløp for et landsdekkende såkornfond.
- Det enkelte fond må ha en faglig kompetent administrasjon som kan skape tillit hos de kompetente private eierne til at deres penger kan forvaltes på en best mulig måte.

Med utgangspunkt i disse erfaringene bør såkornordningen revideres for å få økt slagkraft. Det foreslås at en ny modell tar utgangspunkt i en tilsvarende modell som det statlige forvaltningsselskapet Argentum. Dette bygger på en fond-til-fond-modell, som innebærer at Argentum foretar sine investeringer indirekte gjennom etablerte eller nye private forvaltermiljøer.

Særtrekkene ved Argentums fond-til-fond-modell er følgende:

- Indirekte statlig eierskap basert på forretningsmessige kriterier som sikrer armlengdes avstand til enkeltprosjekter.
- Privat klarering ved at det er privat flertall i investeringsfondene.
- Tidsavgrensede dynamiske engasjementer - normalt 7-10 år.

Konklusjon

Det foreslås at en nytt såkornfond bygger på en fond-til-fond-modell som Argentum, bare tilpasset det faktum at et såkornfond investerer i en tidligere og dermed mer risikofylt fase enn Argentum. I en såkornordning må derfor staten legge opp til større risikoavlastning. Mens staten kan bidra med opptil 49 pst. av kapitalen i et prosjekt i Argentum-modellen, foreslås at staten bidrar med 70 pst. av kapitalbasen i et såkornprosjekt - slik det allerede skjer i EU etter modell fra USA.

Et slikt fond må ha hele landet som sitt virkeområde, og så langt som mulig trekke veksler på etablerte forvaltermiljøer - både innen Argentum og såkornfondene. Det nye såkornfondet bør ha en samlet forvaltningskapital på 1 mrd. kroner. Fondets virkeområde bør primært være innen områder der Norge har sterke etablerte fagmiljøer og der vi har sterke bedriftsmiljøer, slik som

- Helse/medisin
- Biomarin virksomhet
- Maritim virksomhet
- IKT
- Energi/miljø

Som Argentum må det legges opp til privat styring av fellesfondene.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen etablere et nytt landsdekkende såkornfond som bygger på en fond-til-fond-modell med en samlet forvaltningskapitalbase på 1 mrd. kroner. Fondet tilføres de nødvendige midler i statsbudsjettet for 2005.

31. mars 2004